

Književni jezici Slovaka

PREGLED KNJIŽEVNIH JEZIKA SLOVAKA

- 863.

- Rastislav je pozvao u Veliku Moravu dva brata iz Vizantije, **Konstantina (Ćirila) i Metodija**, koji su trebali da šire hrišćanstvo na staroslovenskom jeziku (makedonski dijalekat iz Soluna), koji je postao književni jezik

- **staroslovenski jezik** - prvi slovenski jezik

- **glagoljica** - prvo slovensko pismo

glagoljica

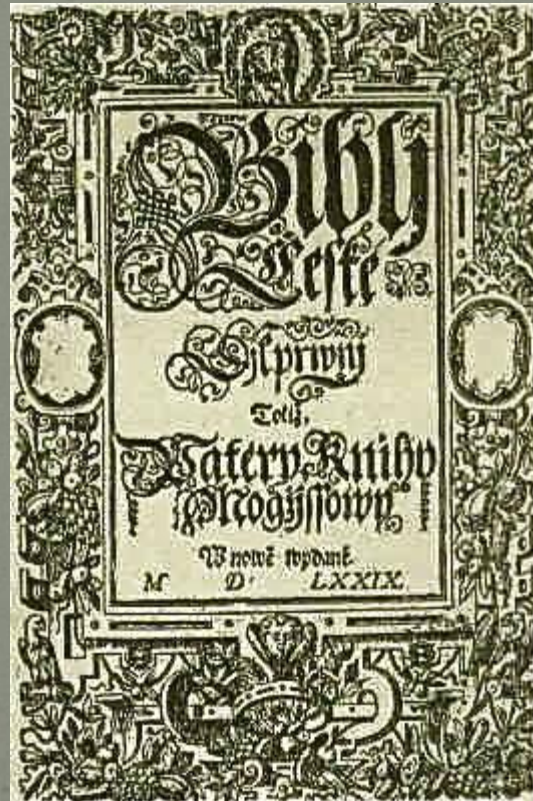

PREGLED KNJIŽEVNIH JEZIKA SLOVAKA

- **10. -12. vek**
  - latinski jezik se u Ugarskoj upotrbljavao u crkvi, bio je službeni i književni jezik
  - narod je govorio dijalektima
- **13. - 14. vek**
  - slovačko građanstvo i zemljoposednici su pored latinskog jezika počeli da upotrebljavaju i domaći jezik
- **14. - 15. vek.**
  - uticajem trgovačkih, vojnih (husiti i bratrci u Slovačkoj) i kulturnih veza (Slovaci koji su studirali na Karlovom univerzitetu u Pragu) je na teritpriju Slovačke stigao češki jezik
- **16. - 18. vek.**
  - češki jezik se kod protestanata zadržala kao liturgijski jezik, jezik u crkvenim spisima i u govornom izražavanju. Ujedno se kod pisanih dokumeta pojavljuju i kulturni zapadnoslovački jezik i kulturni sredneslovački jezik.

češki jezik kao književni jezik Slovaka

PREGLED KNJIŽEVNIH JEZIKA SLOVAKA

- **1787. godina**

- delima **Antona Bernolaka**: Filološko-kritička rasprava o slovačkim slovima (*Dissertatio philologico-critica de litteris Slavorum*) i Pravopis (*Orthographia*) je uzakonjen književni jezik. Osnova ovog književnog jezika je bila kulturni zapadnoslovački jezik, koji je dobio naziv **ber nolakovski jezik**

- **1843. godina**

- odluka **Ljudovíta Štura**, J. M. Hurbana a M. M. Hodže da se uzakoni slovački književni jezik, čija osnova je srednjeslovački dijalekat

- **1846. godina**

- Ljudovit Štur u spisu Nauka slovačkog jezika (*Náuka reči slovenskej*) je objasnio svoju teoriju jezika

NAUKA
REČI SLOVENSKEJ.

VISTAVENÁ

OD

LUDEVITA ŠTURA.

NÁKLADOM TATRIANA ČÍSLO I.

**GRAMMATICA
SLAVICA**

AUCTORE

ANTONIO BERNOLÁK

Ad

Systema Scholarum Nationalium in Ditionibus
Caesareo-Regiis introductum accomodata.

Editio prima in Pannonia.

Melior post aspera fata resurgo.

POSONII,
IMPENSIS IOANNIS MICHAELIS LANDERER
PERPETUI IN PÜSKUT.

1790.

PREGLED KNJIŽEVNIH JEZIKA SLOVAKA

- **Martin Hattala**, slovački lingvista i profesor na Karlovom univerzitetu u Pragu je kodifikovao slovački književni jezik

- kodifikaciju je objasnio u *Kratkoj slovačkoj gramatici (Krátká mluvnica slovenská)*.

- **1863 – 1875. godina**

- osnovana je **Matica slovačka** i tri slovačke gimnazije u **Martinu, Revucoj i Klaštoru pod Znjevom** te naknadno zatvorene.

PREGLED KNJIŽEVNIH JEZIKA SLOVAKA

- **1902. godina**

- **Samo Czambel** je izdao Rukoveti književnog slovačkog jezika (*Rukovät' spisovnej reči slovenskej*)

- ovim spisom je kodifikovao slovački, kojim se govorilo u centru kulturnog života u Martinu

- **1931. godina**

- Matica slovačka je izdala u Pragu prvo izdanje Pravila slovačkog pravopisa (**Pravidlá slovenského pravopisu**)

- **1953. godina**

- izlaze Pravila slovačkog pravopisa, u kojima su veće izmene

PREGLED KNJIŽEVNIH JEZIKA SLOVAKA

- **1959 – 1968. godina**

- izlazi šestotomni rečnik slovačkog jezika (*Slovník slovenského jazyka*) koji sadrži 120 000 reči. Tu su objašnjenja i primeri iz književnih dela

- **1984. godina**

- izlazi prvo izdanje Pravila slovačkog izgovora (*Pravidlá slovenskej výslovnosti*). Autor je doc. PhDr. Ábel Král', DrSc.

- **1987. godina**

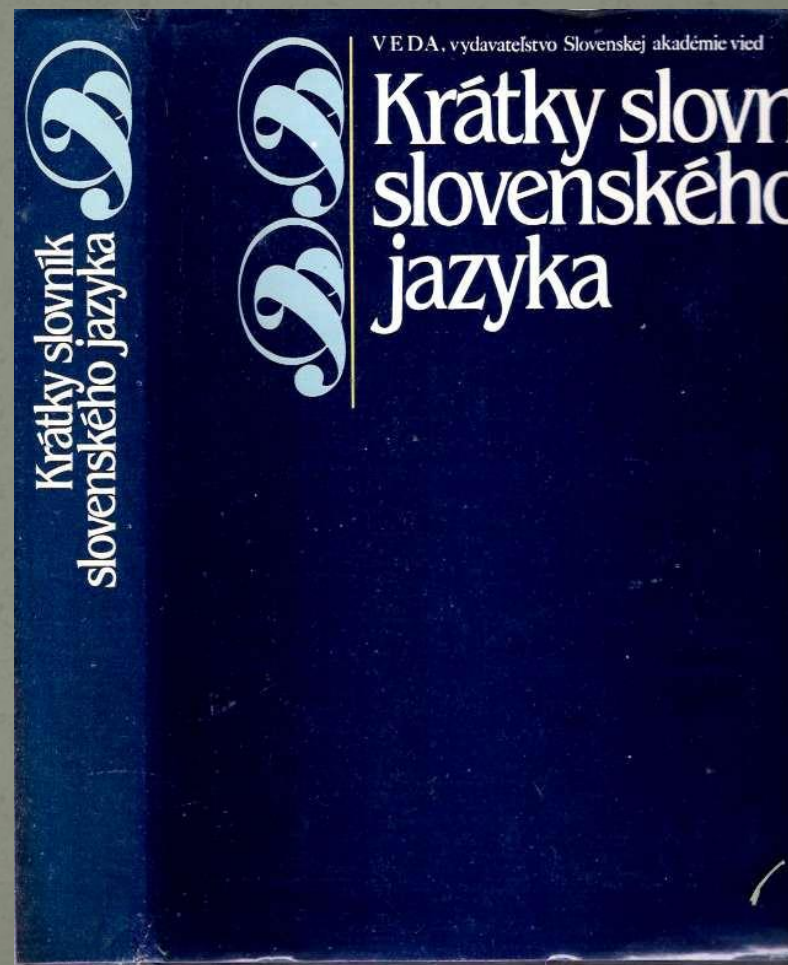
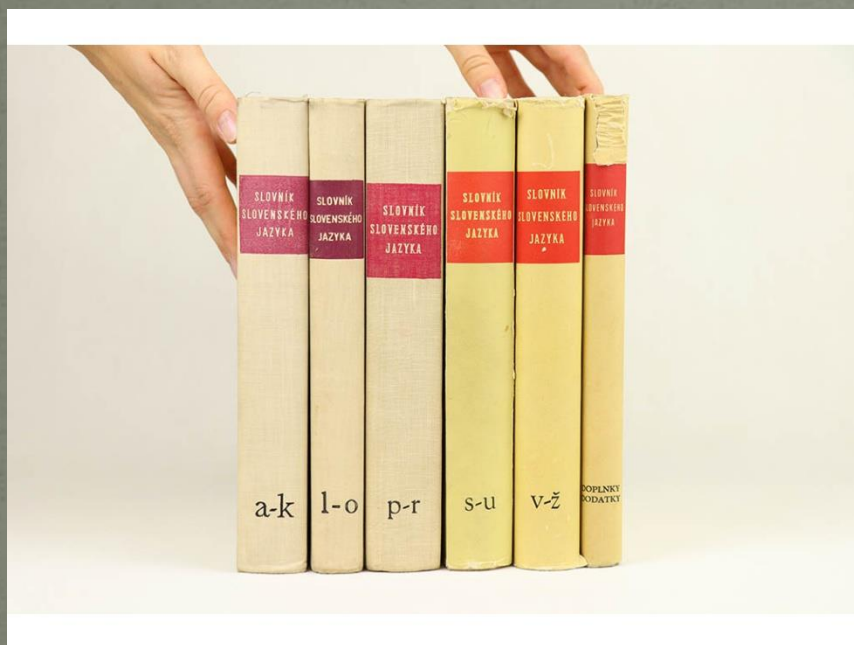
- izlazi Kratki rečnik slovačkog jezika (*Krátky slovník slovenského jazyka*) koji sadrži 50 000 najfrekventnijih reči

- **1990. godina (25. 10.)**

- Slovački nacionalni savet je izglasao jezički zakon, na osnovu kog je slovački jezik postao jezik u službenoj upotrebi.

Prvi rečníci slovačkog jezika

PREGLED KNJIŽEVNIH JEZIKA SLOVAKA

- **1991. godine**
  - izlaze nova Pravila slovačkog pravopisa
- **1992. godina (1. 9.)**
  - u Ustavu Slovačke Republike je slovački uzakonjen kao književni jezik
- **1998. godina**
  - pravopisna komisija Lingvistički zavod Ljudovita Štura SAV je pripremila drugo dopunjeno i prerađeno izdanje Pravila slovačkog pravopisa
- **2000. godina**
  - pravopisna komisija Lingvistički zavod Ljudovita Štura SAV je pripremila treće dopunjeno i prerađeno izdanje Pravila slovačkog pravopisa

PREGLED KNJIŽEVNIH JEZIKA SLOVAKA

- **2003. godina**

- izlazi Kratak rečnik slovačkog jezika (Krátky slovník slovenského jazyka) dopunjeno i prerađeno izdanje

- **2006. godina**

- počinje da izlazi Rečnik savremenog slovačkog jezika (Slovník súčasného slovenského jazyka)

- A-G (2006)

- H-L (2011)

- M-N (2015)

- **2013. godina**

- pravopisna komisija Lingvistički zavod Ljudovita Štura SAV je pripremila četvrto dopunjeno i prerađeno izdanje Pravila slovačkog pravopisa

Savremeni rečnici

